

SLOVENSKI UČITELJ.

List za učitelje, odgojitelje in šolske prijatelje.

Izhaja 1., 10. in 20. vsakega meseca in velja 3 gld. za vse leto, 1 gld. 50 kr. za pol leta. Učiteljskim pripravnikom se daje za 2 gld. na leto. Spise, dopise in naročnino sprejema Ivan Lapajne, nadučitelj v Ljutomeru na Štajerskem. Oznaniła, reklamacije in druge administrativne reči naj se blagovoljivo pošiljati „Narodni tiskarnici“ v Mariboru v koroški ulici hiš. šte. 229.

Štev. 13.

V Mariboru 1. maja 1873.

I. letnik.

Slovenski učitelji, ne bojte se!

Našim č. čitateljem je dobro znano, da se slovenski narod skozi nekaj desetletij bojuje za to, da si pridobi za svoj jezik tako veljavo, kakoršno imajo drugi jeziki, to je, da bi se slovenski jezik vdomačil v šolah, uradnih, v družbenem in občnem življenju po Slovenskem. Ta boj in to zahtevanje je opravičeno, je tudi prirojeno vsakemu narodu, ki se zaveda svojega obstanka. So pa po slovenskih deželah in zunaj njih elementi, ki ne privoščijo Sovencem, da si oni svoj jezik izobražujejo in razširjujejo. So taki možje, ki se jim kar gujusi, ko čujejo naš jezik, ki z veliko nevoljo gledajo, da se naš jezik vkorenjuje in spodriva nemškega tam, kder se je bil ta po nenaravnem potu vrinil. Mnogo takih mož ima pa tudi pravico o šolstvu govoriti, namreč mnogo nasprotnikov slovenskega jezika ima sedež v različnih šolskih svetovalstvih. Ti porabljujejo torej svoje mesto v dosego svojih želj —, razširjevati nemščino, ne gledé na druge potrebnejše in koristnejše znanosti. V svoji strasti zahtevajo premmogo-krat, da bi celó narodna šola za to služila, da se slovenski otrok do dobrega v nemščini izuri. Mi nismo v principu proti učenju nemščine, vsaj znanje jezika človeku le koristi; a proti temu smo, da se ta jezik uči v narodni ali ljudski šoli. Ta šola je namreč preobložena z drugimi predmeti, ima že v tem veliko nalogo, da otroke izuri v materinem jeziku, številjenju, kmetijstvu i. t. d., kateri nauki pa gotovo imajo in morajo imeti prednost pred nedomačim jezikom, pred jezikom, kterega nobeden otrok ne razume, ali kterega k večem 5—10% nekoliko umeje.

Slovenski učitelj, ki je kot omikan mož izveden o potrebah ljudstva, tudi ne protežira tujega jezika pred drugimi nauki, marveč skrbi za one zgor omenjene predmete.

Slovenski učitelj se pa tudi ne sramuje zunaj šole govoriti naroden jezik, pisati v tem jeziku in čitati slovenske knjige. On ve, da je materin jezik ljudstvu tisti zaklad, ki ga najbolj ceni, tista lastnost, s katero se razločuje in odlikuje od drugih narodov. Zatorej se pa pravi, domoljubni slovenski učitelj, ki je sam izrastel iz tega naroda, ne samo se ne sramuje tega jezika, marveč pospešuje njegovo izobraževanje in temeljito znanje v šoli in med ljudstvom ter zagovarja njegovo enakopravnost.

Pa boječ slovenski učitelj nam odgovarja: „Če sem Slovenec, če marljivo gojim slovenščino, če tudi zunaj šole govorim in pisarim slovenski — pričakovati mi je slabo prihodnost za svojo osebo in za svojo družino. O, ne bojte se, slovenski učitelji! Hudobni nasprotniki našega napredka, hudobni šolski svetovalci in nadzorniki Vas morebiti strašijo, da ne dobite dobrih služeb, ali da se Vam še sedanje odvzamó, ako ostanete pri svojih načelih. O, ne verujte jim! To so predrzni zapeljiveci, sami zapeljani hočejo tudi druge pri narodu ogrditi in narodu izneveriti. Ako le učitelj svoje dolžnosti na tanko izpolnuje, ako se ravna po postavah — nihče mu ne more do kože. Postave pa ne prepovedujejo slovenskemu učitelju, da ne bi tako delal in to zagovarjal, kar slovenskemu narodu koristi in drugim narodom in celi državi ne škoduje. Sicer smo pa slovenski učitelji postali redko in drago blago. Ako nočemo za eno službo, ako bi se nam ena odvzela (pa to se ne zgodi), ponuja se jih nam 10 drugih, in to boljših služeb! Zato pa še enkrat rečemo: Slovenski učitelji, spolnujte svoje dolžnosti, ravnajte se po določenih pravičnih postavah, a nepravičnih mož — ne bojte se! Narod je za Vami!

O šolskem obiskovanji.

II.

V prejšnjem sestavku smo v zadevi zapovedane šolske dobe zagovarjali novo šolsko postavo. Vendar s tem nismo rekli, da bi to bila najboljša določba, ki se ne da nič popraviti. Nikakor ne. Mi sami hočemo staviti nekatere nasvete, s kterimi bi se morda nova šolska postava v zadevi zapovedanega šolanja zboljšati utegnila. Po mestih in trgih, v kterih ne stanujejo kmetje, so torej primorani otroci osem let v šolo hoditi. Lenim, malovrednim učencem se šola med tem časom ostudi; vrlim učencem po navadi ne. Mika jih namreč to, da napredujejo iz razreda v razred, da dobijo vsako leto družega učitelja. Če je p. učence pri enem učitelju imel malo milosti, tolaži ga to, da si bode učitelju v višem razredu prikupil. To mu daje srčnost, da rad in z vspehom več let šolo obiskuje. Drugače je pa na kmetih,

na vaseh, kjer je največkrat samo po eden učitelj. Nauke samo enega učitelja poslušati skozi 6 oziroma 8 let, to je težavna naloga. Vsaj je že učencu na večrazrednih šolah bridko, če mora po dve leti v enem razredu, pri enem učitelju biti. Vsaj se tudi ljudstvo v nekterih letih naveliča pridigarja, ki samo o nedaljših in praznikih in samo po $\frac{1}{2}$ —1 ure nauke božje razlaga. Če učitelj na enorazrednih šolah tudi po več oddelkov napravi, vendar učenec pri slabem učitelju skozi več let vedno ene in iste nauke sliši. Pri zviti glaviči marljivega učenca je celó mogoče, da zna marsiktere nauke tako dobro kot učitelj. To pa stori učenca ošabnega, predrznega in zgubi veselje do šole. Pa tudi učitelj se ga rad znebi, misleč si, zdaj že tako hoče več vedeti od mojstra. Iz teh vzrokov bi morda prav dobro bilo, da bi se na enorazrednih šolah taki učenci, ki so prav redno v šolo hodili in si nauke ljudske šole popolnoma dobro prisvojili, odpustili že morebiti po 4. letu; drugi, manj marljivi pa po 5. in 6. letu. Skoraj tako naj bi se ravnalo na dvorazrednih, nekoliko ostrejše na trirazrednih šolah.

V zadevi šolskega obiskovanja po novi postavi imeli bi zopet drugo opombo.

Po mnogih šolah imajo otroci tudi 1—2 uri hoda do šole. V šolo hoditi bi moral že otrok, ki je 6. leto dokončal. Večkrat so taki otroci še zeló slabotni in mali, kakoršni so pač ravno pri teh letih. In to dete naj hodi po zimi, v mrazu, dežju, snegu, ledu, blatu — vsaki dan po dve uri daleč. To ni mogoče. To bi se reklo, dete trpinčiti. Pisatelj teh vrstic je imel pri popisovanju za šolo ugodne mlade sam take primerljeje. Stariši so rekli: Mi ne moremo in ne moremo zdaj po zimi otroka tako daleč v šolo pošiljati; na spomlad ga že pošljemo. „Na spomlad?“ si mislim sam pri sebi, in rečem: O tem bomo Vam že glas dali, če bomo otroke sprejemali. Toda po že omenjenem š. postave od 14. maja 1869 se bi to ne smelo zgoditi. In težko je sredi leta z nekterimi učenci na novo pričenjati. Tu je toraj „dober svet drag.“ Ne kaže tedaj družega, kakor da bode postava v tej zadevi milejša, ali pa da se tako spremeni, da mora učenec začetkoma zamujena leta doprinesiti, to je več let čez dosedaj določeno starost v šolo hoditi. Morebiti ne bi slaba bila taka določba, da bi se samo odmerilo število (4—8) let, ktere mora otrok v šoli preživeti.

Poslednjič naj dodamo še to opombo. Otrok je dolžan, v šolo hoditi do izpolnjenega 14. leta. Če pa sredi šolskega leta izpolne 14. leto, ali sme tudi izstopiti? Seveda, kajti v postavah ne najdemo nobene določbe, ki bi mu to branila. In vendar je to jako neprimerno, da otrok sredi šolskega leta šoli za vedno hrbet obrne. Tudi tukaj je „dober svet drag.“

Kako naj se razlaga pesem v ljudski šoli.

(Dalje.)

Ni se toraj čuditi, ako se ni pesem po smrti blazega vladarja, kateremu je prav za prav veljala, pesem, polna slavnih spominov, ktera se je v srea podložnih tako rekoč vrasla, in ktero so njih mlajši, bi djal z mlekom vred sesali; pesem, ktera je tako živo in čvrsto povdarjala in gojila avstrijski čut in živelj, opustila o nastopu vladarstva cesarja Ferdinanda. Čulo se je vendar že takrat mnenje in misel, da bi bilo primerno sestaviti k Hajdnovemu napevu tekst ali besede, ktere bi imele veljati nespremenjene za prihodnost, namesto kovati vedno nove za čas vladarstva cesarjevega. Toda za ta čas ostali so še pri starem, in pesnik Slavoljub žl. Holtei, rojen v Vratislavu — l. 1797 naredil je tekst k znanemu napevu na cesarjevo ime.

Vendar ta pesem ni zadostevala splošnim željam in pričakovanju, zato je bil povabljen pesnik Jožef Kristijan pl. Zedlitz, rojen dne 28. svečana l. 1790 na avstrijskem Šleskem naj sestavi Hajdnovemu napevu drugačni tekst. Ta pesem se je pela potem celo desetletje pri raznih dogodjajih, ter je bila tudi predstavljena v 12 jezikov, namreč: slovenski, ogerski, češki, polski, ilirski, hrvastki, italjanski, rutenski, valaški, novo grški, armenski in hebrejski. Tudi ta pesem se je razlegala pri raznih dogodjajih, in še l. 1848 odmevala je ostro skušanemu vladarju, kateri se je v tirolske planine in zidovje Olomuca podal, da se je nepričakovani prevrat dovršil. Kar so pa nastopili sedanji presvitli cesar Franc Jožef prvi vladarstvo avstrijskih narodov, poskušali so razni pesniki sestaviti k cenjenemu Hajdnovemu napevu sedanjim razmerom primernišče besede. Vendar se jim to ni posrečilo, ker se dostikrat besede niso vjemale z napevom. Da bi se toraj poljubno besede k napevu ne prilagale, ter se temu za vedno v okom prišlo, izrekel je konec leta 1853 minister notranjih zadev Aleksander pl. Bach misel, naj bi si sami presvitli cesar besede izbrali in določili, ktere naj se potem vedno z napevom vred rabijo. Iz tega namena je tedaj naprosil domače pesnike, ter željo razodel, da naj se obdrži Hajdnov napev, kateri se je avstrijskim narodom toliko priljubil in v sree vrasel, da osebno vladarjevo ime ni neobhodno potrebno v tekstu. Iz več tekstov ali besedi, ktere so v ta namen poslali naprošeni pesniki iz lastnega nagiba, izvoliti so blagovolili presvitli cesar vsled najvišega lastnoročnega pisma dne 27. sušca l. 1854 delo domačega pesnika Janeza Gabriela Seidl-a, rojen na Dunaji 21. rožnika l. 1804, kateri je bil ob enem varh e. kr. denarne in antiske zbirke in pravi ud e. kr. akedemije vednosti za najpripravniši in najboljši.

Pesniku so presvitli cesar z najvišim lastnoročnim pismom imenovanega dne in leta za sestavljeno himno in zavoljo mnogih

zaslug kot varuh omenjenih zbirk podelili vitežki križec Franc Jožefovega reda. Dne 9. malega travna l. 1854 je bila pesem v vladnem listu natisnjena ter določna za prihodnje čase. — Toliko o zgodovini te himne, sedaj pa pogledjmo pesem bolj na tanko. Kakor je znano, ima pesem 4 odstavke, vsaki odstavek po 8 vrst, ter se začne z besedami:

„Bog obvaruj, Bog ohrani
Nam cesarja, Avstrijo!“

Te dve vrsti zamorejo se na dvojce razlagati. Ako ju bremo zaporedoma eno za drugo, zapazimo v vrstah najprej neko dobro premišljeno stopnovanje. Prvič se lahko zastopi, da naj Bog nam ohrani cesarja in Avstrijo, toda ne le ohrani, ampak tudi obvaruje, vsaj nam je znano da je vse prazno, ako Bog ne varuje. Dostikrat ohrani Bog posamezne ljudi ali cele narode v pokoro in kazen, ker vzame od njih svojo roko, svoje varstvo, ter jih ne varuje. Le zavetje Božje donaša ohranitbi blagoslov! Zato pa tudi v pesmi prosimo, da bi Bog našega cesarja v svoje varstvo vzel, ter ga potem tako naši ljubi Avstriji ohranil. Pa tudi besede „nam cesarja“, „Avstrijo“, niso brez globokega pomena, kajti v tem se razodeva nekaj zapeljivega in otroškega, kar se z drugimi besedami reče, „njega“ (cesarja) nam Bog ohrani in obvaruj kakor „našega“ cesarja, kateri za nas živi, skrbi in z nami veselje in žalost deli, kakor skrbni oče s svojimi otroci. „Avstrijo“ kakor našo ljubo domovino naj nam Bog obvaruje in ohrani kakor „našo“ pravo domovino, ktero naj nam nihče ne odvzame in ktera naj je naša predraga zibelka in nekdanj naš mirni grob. — Pa tudi tako se lahko razumijo te besede: „Bog ohrani nam cesarja, Bog obvaruj nam Avstrijo!“ — kar tudi ni napačno. Kajti od ohranitve cesarja, odvisno je tudi varstvo in zavetje naše domovine. Da je to resnica, ozrimo se le malo nazaj v preteklost, kjer je bila ohranitev cesarja dvomljiva. Kako je bilo n. pr. meseca vel. travna l. 1848 ko se je raznesla vest: „Cesar so ušli!“ Kako osupnjenost in žalost pri mladih in starih, ko so bili zapuščeni in brez vsega varstva! Ali ko se je l. 1853 raznesla naenkrat strašna novica: „Cesarja je napadla in ranila zavratna roka!“ Kako zavzetje in strah se je slehrnega polastil! Kako skrbno in preplašeno je vsak pozvedoval in popraševal, da bi zvedel resnico! In kaka radost in veselje potem, ko se je zvedelo, da so nam cesar ohranjeni! Kako se je čutil sleherni bolj vselega in hvaležnega, upajoč, da nam bode po ohranjenju cesarja, tudi varstvo skozi to zagotovljeno. Ali je nam treba le še opomniti na najnovejše dogodbe? Ali nimamo res dovolj vzroka klicati iz globočine srca k Bogu: „Ohrani nam cesarja, da nam je tudi obvarovana naša ljuba in predraga domovina!“

(Dalje prib.)

Dopisi.

Iz Istrije. (Tužno stanje sedanjega in prihodnjega slovensko-narodnega šolstva in učiteljstva v Istriji.) Mili mi „Slovenski učitelj!“ Mlad, pak čvrst in zdrav, z narodno-šolsko hrano sedanjega časa vrlo okrepcan, po trikrat na mesec dohajaš med nas svoje mile sobrate, slovenske učitelje po obširni slovenski domovini.

Zastava Tvoja, naša, prava: „Naprej slovensko-narodno šolstvo!“ — vihra nad nami, stoji v sredini nas tužnih, obdanih od treh protivno zagriženih sovražnikov.

Vihralo Tvoja prava zastava, druží naj nas pokrajno razkosane sobrate — slovensko-narodne učitelje — po Štirskem, Goratanskem, Kranjskem, Istrskem, Goriškem in Ogrskem v en skupni faktor — „slovensko-narodnega šolstva!“ — Dosti prehodiš, pak tudi mnogo vidiš in čuješ med nami tužnimi —. Jedrnata tvarina, zanimiva nam Tvoja, ko jo donašaš, ki sporoča se Ti po zvestih sobratih pokrajnih, vsakemu v dobro naj bi došla! Res ugodna je sedanjemu času.

V imenu tužnih učiteljev istrskih „Tvojega gesla“ podam Ti za velikonočne pisanke sicer ne ravno veselih in lepih, toda istinitih črtic o tužnem stanju tukajšnjega šolstva in učiteljstva.

Znano je, da učitelji na Kranjskem enako nam v Istriji v silni nestrpnosti čakajo boljšega stanja materialnega, pa gotovo bode njim in nam še več časa boljih plačil upati in pričakovati. Vidi se, da deželni šolski postavi obeh pokrajin ne dosežete sreče, Najvišjo sankeijo zadobiti. Nova deželna šolska postava istrska od 30. marca 1870, koja je obetovala učiteljem plače po 500, 400 in 300 gld., ni bila še javno oživljena, prenovila se je že po deželnem zboru meseca septembra pret. leta res v boljše, namreč v plačo po 600, 500, 400 in podučiteljem po 300 gld. z desetletnico. Izplačevale se bodo po e. k. davkarijah iz deželnega zaklada. Za tega del pa deželni zbor pravi: „Učitelje ljudskih šol imenovati in izbrati sme deželni odbor, dekretirati pak deželno šolsko svetovalstvo.“ Zoper tak sklep deželnega zbora pak protestuje deželno šolsko svetovalstvo v Poreču, kar vtegne zadrževati, da ova postava še dolgo, ali pa nikoli Najvišje sankeije zadobila ne bo.

Zarad tacih in enacih vzrokov odhajajo slovenski učitelji iz Istrije na Goriško, koja za šolstvo očitno — djansko skrbi, pa še se jim je boljega kmali nadjati. Letos namerava sploh vso ostalo število slovenskih učiteljev v gorenji Istriji tukajšnjo šolstvo popustiti, kar bi se bilo zgodilo že gotovo lansko leto, ako bi bili dostali izpit učiteljske sposobnosti, in imeli novcev za drago preseljevanje.

Stare plače so odmerjene (fasionirane) po 100, 150, 200 in redkeje po 300 gold., v koje računjen je tudi prosti pober od hiše do hiše, a to le na papirji. Sreča bi bila za učitelja,

ako bi se mu „fashioniranih“ 100, 150, 200 redno, bodi na mesečne, četletne ali polletne obroke izplačevalo. Toda žalibože, občine kot samoupravne terjajo sicer z pomočjo žandarjev od kmetov; odrajujejo pak, kadar si vse svoje luknjice zamaše in ako se jim dvadesetkratni poklon stori. Grajščine vže dve leti se puntajo zoper donesek, kojega obljubile so v prvih časih za zboljšek učiteljeve plače. Zoper enak primirljaj položil je pisalec teh vrstic vže 18krat postavno napravljene prošnje do vseh šolskih oblastnij, slednjič dvakrat celó deželnemu odboru v Poreču, s prošnjo: naj mu pomaga, in saj eno prejšnjih prošenj reši, ali vsaj štemplane priloge nazaj vrne.“ Toda ni v dveh letih ne „bev“ ne „mev.“ Tako skrbno je deželno šolsko svetovalstvo v Istriji! Po nekterih šolah ni zakurjenih peči, niti ôken s šipami, niti klopi, niti mize, niti šolskega orodja, tudi ni najmanjših učnih pripomčkov. Poslopja so vsa razpadena in med ukom letajo silne podgane po šolski sobi. Občine ne kupijo šoli najmanj vrednega, mené da to je učiteljeva dolžnost. Ako se učitelj do krajnega šolskega svetovalstva obrne s kakovo prošnjo, dene si grdega blata v žep, kajti kar občinski glavar odreče, kot predsednik krajnega šolskega sveta, tudi krajni šol. svet za pravo drži. Na više mesto pritožiti se, o tem nas v Istriji skušnja uči, da je škoda za papir in za potrateni čas; vajeni smo večnega „ad akta-?“ — Tako se godi nam vsem slovenskim učiteljem v gorenjej Istriji med čisto slovenskim ljudstvom; a vse drugače laškim učiteljem med slovenskim ljudstvom v spodnej Istriji.

Kaj pa obeta prihodnost slovenskemu šolstvu in učiteljstvu v Istriji?

Edino trije slovenski poslanci našega laškega zbora v Poreču pričajo lahko, koliko se stori z bobom v steno. — Deželno šolsko svetovalstvo v Poreču nas uči navadni: Bittgesuch „ad akta“ 18mal. Dve zgolj laški preparandiji, stara v Rovinji, nova v Kopru, odpirati nam oči proti očetu Garibaldiju v južno Italijo, da njegovi učenci, nas Slovence kdaj zobati utegnejo. Občine plačujejo svojim lahonskim pisacem velike letne plače in se ne brigajo zato, ako za svojega glavarja volijo moža, ki brati in pisati ne zna. Lani meseca julija napovedala se je po pozivu c. k. okrajnega nadzornika Volovskega, konferencija v Kastvi. Obljubilo se je stroške povrniti, kajti po 10 ur daleč prišli so ubogi učitelji v zbor. Toda koliko se je dalo učiteljem za silne stroške —? — Nič. Zarad tega pa tudi gospod okrajni nadzornik letos šol nadzorovati noče, kajti smilijo se mu ubogi učitelji, ki tožijo in milujejo sami sebe. Je li kdo, da hoče njemu (nadzorniku) v zlo vzeti? Upam, da ga ni med učitelji, ki bi se pridržnil njega kriviti o tej reči. Porečki gospodje, vi glejte, kaj delate!

Razne novice in drobtine.

(3000 gold.) je dovolil štajerski deželni odbor za ljudske učitelje, kateri bodo k svetovni razstavi v Beč potovali. Učiteljska društva in okrajni nadzorniki naj take učitelje nasvetujejo.

(Zlati križec) za zasluge v vspešnem delovanju pri šolstvu so dobili sledeči učitelji: Valentin Leban, učitelj vadnice v pokoju v Gorici; France Köchl, nadučitelj v Marenbergu na Štaj. in Ivan Moser, nadučitelj v nemškem Pliberku na Koroškem. Sreberni križec pa je podeljen: Ivanu Gandolf-u, učitelju pri sv. Jederti (St. Gertraud) na Kor. in Juriju Forinek-u, učitelju pri sv. Martinu na Štaj.

(K preseljevanju kranjskih učiteljev.) Piše se nam, da je okrajno šolsko svetovalstvo v Sežani na Gor. v seji 17. m. m. imenovalo 4 kranjske učitelje za ondotne službe. Možje v Ljubljani, ki imate kranjsko šolstvo v rokah, kaj rečete k temu?!

(Hrvatski list za mladost.) Kakor imamo Slovenci za našo nježno mladino prav priličen in marljivo vredovan „Vertec“, kterega naj bi naši učitelji obilno med mladino razširjevali, tako si snujejo tudi vrli hrvatski sobrati listič za mladost, imenovan „Smilje.“ Prvi broj bode izšel ž 1. maja in do konca tega leta bode še 12 št. na svitlo prišlo. Cena mu znaša 62 kr. do konca leta, se ve, da je oblika pri tej ceni mala pa lična.

(Graška „Päd. Zeitschrift“) žuga naseljenim mladoslovenskim učiteljem na spodnjem Štajeru, da je bode hudo okregala, ako bodo še dalje nemir delali med štejskimi učitelji. Vprašamo: Ktere učitelje menite pod onim naslovom? Slovenski učitelji smo na spodnjem Štajeru v posebnem miru in se dobro počutimo. Mi ne moremo zato, ako Vam v Gradeu ne gre vse po volji.

(Smešen dečko.) G. Jož. Rojko, učitelj v Kozjem okraju, izreka v „P. Zeitschr.“ v imenu (?) vsch (??) učiteljev tega okraja prisrčno (!) zahvalo pisatelju članka „An die slov. Lehrer Steiermarks“, in dostavlja da oni učitelji ne bodo nikdar pristopili k zastavi „eines eingewanderten, jung-slovenisches Lehrer-Dictators“, ampak zvesti ostali „dem hochverehrten steierm. Lehrerbunde.“ G. Rojko, kaj Vam po glavi roji?

(**Zahvale.**) Preč. gosp. Lazar-ju, profesorju v Ljubljani, se za poslano šolsko blago v imenu mladine javno zahvaljujem.

V Čemšeniku 21. aprila 1873.

Franjo Kalan, učitelj.

Blagor. gosp. Ivanu Miklošiču, učitelju v Mariboru, izrekam prisrčno zahvalo za cepiče, darovane naši šoli.

V Središči 19. aprila 1873.

Jož. Žinko učitelj.

Listnica vredništva. Gg. vrednikom „L. Schulzeitung-e“: Nesramnost je lastnost, s katero se Vi vsikdar odlikujete, kedar kritikujete narodne liste. To ste pokazali na novo v zadnji številki svojega lista; Odgovora Vam sicer ne bomo dolžni ostali, kajti gledé tega, **kar** in **kako** je treba v **narodni** šoli razlagati — se Vas učenih (?) ljublj. vrednikov „L. Sch.“ ne ustrašimo!

Založnik J. Lapajne.

Za vredništvo odgovoren F. Breier. — Tisk „Narodne tiskarne“ v Mariboru.